

de siden kunne komme til at fortryde, nemlig at de opstille altfor vide Grundsetninger, Grundsetninger, som hvile paa en Betragtning af, at Administrationen skulde være i deres Hænder til evige Tider; de glemme, at de Grundsetninger, de opstille, komme ogsaa en følgende Administration til Gode. Men hvad ligger der ikke i den Sætning, at en Minister skulde have Lov til at sælge alle Stats-eiendomme uden Undtagelse, naar det blot ikke var Domæner? Naar de ærede Medlemmer tænke sig en følgende Administration, — hvis de kunne tænke sig en saadan, — saa er jeg overbevist om, det veed jeg af Udtalelser af de ærede Medlemmer, at de ville tænke sig denne Administration som en i alle Henseender yderlig slet Administration; de ville overfor Kunst og Videnskab tænke sig den som den mest vandaliske, der hidtil er set i Verden; overfor Forbrædsvesenet ville de tænke sig denne Administration som en i høi Grad uhyggelig Administration, der ikke har Spor af Lante for Jævelandets Forbræd (K o f o d : S p r). „S p r“ siger det ærede Medlem; men nu vil jeg bede betænke, hvad det kan føre til, at en saadan Administration har Raadighed til at gjøre ved Statens Eiendom Alt, hvad den lystter, at den har Lov til at sælge Alt, hvad Staten eier, som ikke er Domæner. Tænk Dem, at denne fredelsskende Administration en sijn Dag fandt paa at sælge de Søforer, som de ærede Medlemmer nu have saamegen Kjærlighed til, eller at den fandt paa at realisere Flaaden, det vilde dog være skrækkeligt at give en saadan Administration en saadan Myndighed. Det er ikke Domæner, og altsaa vilde jo hverken dette eller det andet Thing kunne sige Noget dertil, naar det var slet. Komme vi dernæst over paa Kunstens og Videnskabens Omraade, saa vil man se, at det Første, en saadan Administration vilde gjøre — det kan man let tænke sig fra de ærede Medlemmers Standpunkt — ville være det, at sælge det Theater, som vi have havt saamegen Meilighed og Besofning med at faae opført, og derpaa vilde Museerne, Botanisk Have, Observatoriet og alt Andet følge efter. Jeg synes altsaa, at det dog vistnok bliver nødvendigt her at gjøre visse Begrændsninger i denne Sætning om Administrationens almindelige Besføelse til at sælge Alt, hvad Staten eier, naar det blot ikke er Domæner. Jeg tror, at de ærede Medlemmer have taget denne Sætning altfor bredt, at man gjør visse Indskrænkninger deri, som maatte følge af Sagens Natur, men som det dog i alt Fald vilde være nødvendigt at opstille, naar den ikke skulde blive misforstaaet. Saa længe jeg imidlertid ikke har noget klart Begreb om, hvad de ærede Medlemmer mene med denne „forfatningsmæssige Bemyndigelse“ til at sælge, skal jeg ikke videre gaa ind derpaa. Hidtil er der ikke ansørt nogen Grundse. Sætningen, er støttet paa Grundlovens § 47, hvori der ikke staa Andet end, at Domæner skulde sælges

ved Lov, altsaa, siger man, hvad der ikke er Domæner, kan sælges administrativt. Det er det eneste Argument, jeg har hørt, ved Siden af Praxis, men med Hensyn til Praxis vil jeg dog gjøre opmærksom paa een Ting. De Medlemmer, der have fulgt Stillingen her overfor de skiftende Ministerier, vi have havt, ville meget vel vide, at Stillingen bestandig har været den, at, medens Rigsdagen har trængt paa for at faae disse Eiendomme realiserede og gjort i Penge, saa have Ministrene altid holdt igjen dermed og tøvet; der er gaaet lang Tid hen, inden man har faaet Noget af det realiseret, som vi af gode og gylbige Grunde ønskede at faae Penge for, navnlig af den gode og gylbige Grund, at, saa længe Staten har disse Eiendomme, kommer der ikke Noget ud af dem. Hømagasinet og Materialgaarden f. Ex. ere vedblevne fra den ene Finantslov til den anden at blive staaende, uagtet man ønskede, at de skulde sælges. Nu er det imidlertid let at se, at man overfor saadanne Forhold skal være lidt forsigtig med at tale om Praxis. Det er ganske klart, at man efter denne Stilling i Rigsdagen ikke har fundet nogen Anledning til at stride ind, selv om man mente, at en Minister egentlig gif ud over, hvad der i og for sig var hans formelle Ret; man har været mere end glad ved overhovedet at blive af med disse Ting, saa at man ikke har villet betage Ministeren Myndighed til at gaa længere ind paa den Bei, men ønskede, at han skulde gaa. Altsaa, den Praxis tror jeg ikke har Stort paa sig. Men de ærede Medlemmer have jo selv en Fornemmelse af, at denne forfatningsmæssige Myndighed for Administrationen til at sælge Alt, hvad de have Byst til, ogsaa har sine Betenkeligheder. Hvis det virkelig var rigtigt, vilde de ærede Medlemmer utvivlsomt blive staaende ved denne Mening og hævde og udvikle den, men de ærede Medlemmer gaa bestandig bort derfra og søge en saadan Bemyndigelse andre Steder, snart i historiske Forhandlinger, hvis Betydning her i Thinget nu ikke længer er tvivlsom, antager jeg, snart i almindelige Betragtninger, i Hensynet til Kunst og til, hvad der er Statens Formaal, osv. Nei, det Ministeren har været bemyndiget til, enten man nu vilde søge det i hans almindelige administrative Myndighed, eller man vilde søge Bemyndigelsen paa Finantsloven, det er at sælge disse Ting og gjøre dem i Penge. Nu hører jeg ganske vist, at det ærede Medlem for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds (Kjæmestad) og navnlig det ærede Medlem for Viborg (Klein), som nu blev fulgt af det ærede Medlem fra Thisted, har holdt paa, at, hvis Ministeren ikke havde havt nogen Bemyndigelse iforveien, vilde han ikke have faaet den ved Finantsloven. De ærede Medlemmer opstille den forbausende Paastand, at, naar der paa Finantsloven er kalkuleret en Indtagt ved Salg af en Eiendom, og den er vedtagen, saa skulde Ministeren ikke have Bemyndigelse til at